

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Полтава
2022

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

3-41

Друкується відповідно до Наказу по університету № 173-Н від 05 вересня 2022 р.

Редакційна колегія:

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д. е. н., професор, перший проректор ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Відповідальні редактори:

О. В. Гасій, к. е. н., доцент, директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти ПУЕТ;

С. В. Гаркуша, д. т. н., професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;

А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ;

Л. М. Діденко, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

Члени редакційної колегії:

А. В. Артеменко, к. е. н., доцент, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин ПУЕТ;

Н. М. Бобух, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу ПУЕТ;

В. Л. Іщенко, к. філол. н., доцент завідувач кафедри ділової іноземної мови ПУЕТ;

Т. В. Капліна, д. т. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи ПУЕТ;

Т. А. Костишина, д. е. н., професор, завідувач кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії ПУЕТ;

Ю. С. Матвієнко, к. п. н., проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ;

А. І. Мілька, к. е. н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ПУЕТ;

О. В. Ольховська, к. ф.-м. н., завідувач кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій ПУЕТ;

І. М. Петренко, д. і. н., професор, завідувач кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ;

О. В. Яріш, к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ.

Збірник наукових статей магістрів. – Полтава : ПУЕТ, 3-41 2022. – 268 с.

ISBN 978-966-184-435-2

У збірнику представлено результати наукових досліджень магістрів спеціальностей: Готельно-ресторанна справа; Економіка; Комп'ютерні науки; Міжнародні економічні відносини; Облік і оподаткування; Освітні педагогічні науки; Філологія; Фінанси, банківська справа та страхування.

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2022

ISBN 978-966-184-435-2

ЗМІСТ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ
ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА

Освітня програма «Готельно-ресторанна справа»

Антонов О. О., Капліна Т. В.

Удосконалення якості послуг готельного підприємства 10

Білай А. В., Капліна Т. В.

Тенденції розвитку готельно-ресторанного
бізнесу в Одеській області 13

Голубєв Д. В., Капліна Т. В.

Шляхи підвищення конкурентоспроможності закладів
ресторанного господарства за рахунок нововведень 19

Грабовий В. Н., Капліна Т. В.

Удосконалення мотиваційного механізму управління
персоналом готельно-ресторанного комплексу 23

Діброва М. О., Капліна А. С.

Соціально-економічний розвиток засобів тимчасового
розміщення Дніпровського регіону 29

Молчанова А. В., Капліна А. С.

Управлінські інновації в умовах кризи – шлях
до подальшого розвитку готельних підприємств 33

Охрименко В. О. Столярчук В. М.

Перспективи розвитку готелю «Reikartz
парк готель Івано-Франківськ» 37

Парфьонова О. М., Капліна А. С.

Аналіз сучасного стану розвитку готелів у м. Яремча
Надвірнянського району Івано-Франківської області 42

Пасішник Д. С., Капліна А. С.

Підвищення продажу додаткових послуг в готельних
підприємствах за допомогою технологічних каналів 46

Сокол О. Р., Капліна Т. В.

Удосконалення методів
відбору персоналу у готелі «Верхоли Релакс Парк» 50

Висновки. Удосконалення якості послуг готельного підприємства – невід’ємна умова розвитку підприємства готельного господарства в умовах конкуренції. Лише якісні послуги дозволить готелю зміцнити свої позиції на ринку, збільшити його популярність не лише у Полтаві, а й в інших містах України, покращити роботу служби прийому та розміщення.

Список використаних джерел

1. Болт Гордон Дж. Практичний посібник з управління збутом. Київ : Економіка, 2001. 271 с.
2. Селютін В. М. Тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції «Прогресивна техніка та технології харчових виробництв, ресторанного та готельного господарств і торгівлі / Селютін В. М., Токарчук Г. В. // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг». 18 жовтня 2012 р., м. Харків. Ч. 1. С. 273–274.
3. Василенко В. О. Теорія та практика розробки управлінських рішень : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2002. 420 с.
4. Інноваційні технології в готельному господарстві: основи теорії [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Капліна Т. В., Столярчук В. М., Малюк Л. П., Капліна А. С. Полтава : ПУЕТ, 2018. 357 с. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/8074/1/210-1039.pdf> (дата звернення 01.11.2022).
5. Гуляев В. Г. Нові інформаційні технології у туризмі. М. : ПРИОР, 2000.

УДК338.486-043.86:640.4(477.74)

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Білай А. В., *магістр спеціальності Готельно-ресторанна справа освітня програма «Готельно-ресторанна справа»*

Капліна Т. В., *д. т. н., професор завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи*

Анотація. У статті проаналізовано сучасний стан готельно-ресторанного бізнесу Одеської області. Проаналізовано рекреаційний та природний потенціал території. Встановлено проблеми на ринку та можливі шляхи їх вирішення. Визначено основні тенденції розвитку готельно-ресторанного господарства Одещи-

ни. Виявлено місце регіону серед інших туристичних областей України. Встановлено частку іноземних туристів та запропоновано способи її збільшення. Подано перелік додаткових послуг та способи підвищення конкурентоспроможності

Ключові слова: готельно-ресторанний бізнес, інноваційний розвиток, туризм, рекреація, курорт, Одеська область, додаткові послуги, конкурентоспроможність.

Abstract. The article analyzes the current state of the hotel and restaurant business in Odesa region. The recreational and natural potential of the territory was analyzed. Problems on the market and possible ways of solving them have been identified. The main trends in the development of the hotel and restaurant industry in Odesa were determined. The place of the region among other tourist regions of Ukraine has been revealed. The share of foreign tourists and ways to increase it have been established. A list of additional services and methods of increasing competitiveness is provided.

Keywords: hotel and restaurant business, innovative development, tourism, recreation, resort, Odesa region, additional services, competitiveness.

Постановка проблеми. Готельно-ресторанне господарство є однією з головних складових туристичної індустрії України. Одеська область вважається одним із провідних туристичних центрів. Адже тут зосереджені природний, рекреаційний та історичний потенціали регіону. Враховуючи це Одещина має величезні перспективи для розвитку готельно-ресторанної індустрії.

Однак, проаналізувавши ринок послуг можна побачити недостатній рівень конкурентоспроможності серед вітчизняних готельно-ресторанних комплексів. Заклади розміщення в Одеській області не відповідають міжнародним нормам проживання та обслуговування. Перш за все серед готельних підприємств низька частка закладів вищої категорії, а матеріально-технічна база застаріла і потребує модернізації. Також недостатня кількість сучасних технологій та інноваційних систем управління, які є передумовою високого рівня якості послуг та обслуговування.

Окрім цього конкуренція невпинно зростає і заклади змушені шукати нові шляхи, щоб зацікавити гостей. Недооцінка інноваційного управління в діяльності вітчизняних готельно-ресторанних підприємств може призвести до зниження їх конкурентоспроможності, зниження якості готельних послуг та порушення технології управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням розвитку готельно-ресторанного бізнесу присвячено праці багатьох науковців, зокрема: О. Борисової, О. Головки, Г. Круль, М. Мальської, І. Мініч, Л. Нечаюк, Н. П'ятницької, О. Шаповалої. В свою чергу дослідженням стану готельного господарства Одеської області присвячені наукові роботи таких вітчизняних учених, як С. Галасюк, В. Герасименко, І. Давиденко, С. Нездоймінов, А. Литовки та ін. Не зважаючи на наявність публікацій про розвиток готельного господарства в Одеській області, процес дослідження цього питання є неперервним і потребує системного підходу. Ознайомившись з науковою літературою можна зрозуміти, що за останні роки інновації та нові тенденції в готельно-ресторанній сфері розвиваються швидкими темпами і потребують більш глибокого вивчення, постійного дослідження та аналізу.

Формування мети. Метою даної роботи є аналіз Одеського регіону та його передумови розвитку, як туристичної та курортно-рекреаційної області. Формування стратегій розвитку готельно-ресторанного бізнесу Одеської області відповідно до сучасних тенденцій та інноваційних рішень.

Виклад основного матеріалу дослідження. В останні роки тема розвитку готельно-ресторанного бізнесу в Україні є дуже актуальною. Адже Україна розташована в центрі Європи і має для розвитку своєї туристичної сфери, сприятливі умови, значний потенціал, необхідні людські та матеріальні ресурси. Але при цьому значно відстає від більшості європейських країн за рівнем розвитку готельно-ресторанної сфери.

Сучасні готельні підприємства в Одесі характеризуються типовою структурою послуг та низькою спеціалізацією, а ринок готельно-ресторанних послуг далеко не перенасичений. Це все дає змогу розвиватися і розширюватися в даній сфері.

За своїм туристичним потенціалом Одеська область займає одне з провідних місць в Україні. За даними Державної служби статистики України Одеська область входить в трійку найбільш відвідуваних областей країни (табл. 1).

Таблиця 1 – Області-лідери за кількістю осіб, що перебували у колективних засобах розміщування

Області	Кількість осіб, що перебували у закладах, тис.			
	2017	2018	2019	2020
Дніпропетровська	214,4	383,9	377,3	151,1
Київська	1 372,7	1 589,8	1 546,1	756,1
Львівська	871,4	572,2	533,9	230,0
Одеська	252,1	289,9	306,5	138,6
Харківська	253,0	218,5	187,2	80,1

Складено автором на основі [1–4].

Як ми бачимо з таблиці, Одеська область за останні роки поступово збільшує кількість туристів, котрі зупиняються в закладах розміщення. І навіть незважаючи на зниження туристичної активності в 2020 році у зв'язку з пандемією COVID-19, регіон втримав своє третє місце, поступаючись Київській і Львівській областям.

Вигідне географічне положення Одеси робить її перспективним морським курортом як для України, так і для інших країн. Кількість іноземців, що розміщувались у готелях Одеської області в 2019 році представлена на рис. 1.

Рисунок 1 – Діаграма розподілу частки іноземних туристів

Частка іноземних туристів в Одеській області невелика, що говорить про необхідність підвищувати імідж регіону за кордо-

ном за рахунок підвищення якості обслуговування та комплексу додаткових послуг, а також впровадження інновацій.

Важливим напрямком активізації готельно-ресторанного господарства є комплексне засвоєння природного потенціалу Одеського регіону. Під рекреаційними ресурсами розуміють поєднання компонентів природи, соціально-економічних чинників і культурних цінностей, що виступають як умови задоволення рекреаційних потреб людини [5].

Рекреаційне господарство регіону формується під впливом різноманітних чинників, основними з яких є рекреаційні ресурси – природні, історико-культурні, соціально-економічні [6]. Одеська область знаходиться серед регіонів-лідерів України за рекреаційним потенціалом. Головним чинником є природно-ресурсний потенціал, зокрема: теплий клімат, морські пляжі, лікувальні грязі, джерела мінеральних вод, ропа лиманів та озер, унікальні природні комплекси, мальовничі краєвиди, мисливські та рибальські угіддя, акваторії лиманів, озер, моря, придатні для водного спорту та оздоровлення. Поєднання всіх цих факторів створює умови, надзвичайно сприятливі для організації відпочинку і розвитку рекреаційно-туристичної діяльності.

Головною особливістю області є її причорноморське розташування, широка пляжна лінія і прекрасні краєвиди, що особливо важливе для розвитку туристичного та готельно-ресторанного бізнесу.

До готельно-ресторанних комплексів розташованих у курортній зоні висуваються підвищені вимоги. В таких закладах необхідно пропонувати ширший спектр послуг ніж у звичайних готелях. Насамперед пов'язаних з екскурсіями та розвагами на морі. Все популярнішими стають заклади зі спортивним ухилом, які пропонують своїм гостям організацію морських розваг: серфінг, кайтсерфінг, каякінг, кліффдайвінг, дайвінг, сноркелінг, водні лижі, катання на банані, таблетках та інших плавзасобах. А також морські екскурсії на катерах та яхтах. Інші можуть спеціалізуватися на сімейному та спокійному відпочинку. Саме тому важливо облаштувати приватні пляжні зона при готелі з усім необхідним для гарного відпочинку: комфортні шезлонги, зонти, пляжні полотенця, волейбольні майданчики та інше.

Здебільшого курортні готелі мають виражену сезонність: влітку заповнюваність збільшується, взимку – зменшується.

Щоб вижити в таких умовах, багато курортних готелів змушені виявляти більше спритності, задовольняти потреби гостей різних сегментів. Тому заклади пропонують організацію конференцій, з'їздів, різноманітних нарад та виставок. Це дозволяє їм підтримувати нормальну заповнюваність, особливо у перехідний та «мертвий» сезони [7].

Висновки. Підсумовуючи наведене, можна сказати, що Одеська область має всі передумови для розвитку готельно-ресторанного бізнесу. Регіон вважається одним із провідних туристичних центрів України, чому сприяє високий природно-ресурсний потенціал області. Крім того слід врахувати зростаючий попит на курортний відпочинок та невелику конкуренцію на ринку. Однак потрібно зауважити, що сьогодні послуги готельно-ресторанного бізнесу вимагають не тільки поліпшення якості обслуговування, а й різноманітності, з метою досягнення європейських стандартів якості та залучення більшої кількості гостей.

Список використаних інформаційних джерел

1. Статистичний щорічник Одеської області за 2017 рік // Державний комітет статистики України. Одеське обласне управління статистики. Одеса, 2017. 541 с.
2. Статистичний щорічник Одеської області за 2018 рік // Державний комітет статистики України. Одеське обласне управління статистики. Одеса, 2018. 482 с.
3. Статистичний щорічник Одеської області за 2019 рік // Державний комітет статистики України. Одеське обласне управління статистики. Одеса, 2019. 465 с.
4. Статистичний щорічник Одеської області за 2020 рік // Державний комітет статистики України. Одеське обласне управління статистики. Одеса, 2020. 455 с.
5. Дорогунцов С. І. Екологія : підручник / С. І. Дорогунцов, К. Ф. Коценко, М. А. Хвесик та ін. Київ : КНЕУ, 2005. 371 с.
6. Куниця М. П. Рекреаційно-туристичний потенціал Одеської області: структура, сучасний стан та перспективи використання : кваліф. роб. : 242 Туризм / К. М. Павлівна. Полтава, 2020. 79 с.
7. Гусев Н. И. Индустриальная база гостиниц и туристских комплексов : учеб.-метод. пособие. Шахты : Изд-во ЮРГУЭС, 2006. 74 с.